

25-ára minningardagur

At halda nakran minningardag fyri socialismu og framburði, meðan Føroyaland verður stýrt av so kolsvörtum afturhaldi, sum fáur í verðini hefur kent makan til, er lítið hugnaligt; men vit kunnu gleða okkum, tá ið vit minnst hitt gamla orðið, ið sigur, at streingir harrar skulu stokkut valda. Nú hava teir trýst Føroya arbeiðandi: fjöld bæði á sjógvi og landi so langt niður, at nú má fjöldin vakna. Eg haldi, at eg tori at siga, at fjöldin er vaknað.

Hvat siga tit um menn, sum viðtaka uppskot á Føroya Løgtingi um at steðga allari havnagerð í Føroyum?

»Smírl« hava teir lagt. Teir royna eisini at selja hann, og einki skip seta í staðin.

Tey málini, sum Føroyingar hava yvirtikið, eru óll farin í sor t. d. royndarstöðirnar.

Húsabygging er yvirtikin, og tí fær eingin lán til at byggja hús fyri.

Ravnagnsmálið er yvirtikið, og hevði langt síðan verið farin sama veg sum royndarstöðirnar, um ikki Danir tóku aftur um endan og veittu stuðul.

Skatturin er nú so stórrur, at hann verður neyvan góldin. Hvar enda vit so?

Tollur gevur inntøkur: men luksustollurin fellur skjótt burtur, tí eingin verður at hava ráð at keypa luksus nú. ið tollurin er so ómetaliga høgur, so leggja teir toll á neyðsynjarvörurnar

Tey 25 árin

Føroya Sosial-Demokrat — blað okkara javnaðarmanna — fyllir 25 ár, tað er eingin høgur aldur, tað okkara bróðurbláð í hinum norðanlondum eru komin upp í tey áttati!

Føroya Javnaðarflokkur var stovnaður í 1926, og stillaði flokkurin upp til eitt fólkatingsval á fyrsta sinni sama ár, við Mourntius Viðstein sum val-evni. Til lögtingsval var uppstillað fyrstu ferð í 1928. Tá vóru valevnir uppstillaðir í øllum valdómum uttan Norðoyggjum. Valdir vóru tá P. M. Dam fyri Suðuroy við 366 atkvøðum og M. S. Viðstein við 126 atkvøðum fyri Suðurstreymoy, tilsamans í øllum valdómum 671 atkvøðum.

Síðani 1928 hava verið 8 lögtingsval, í 1928 fingu javnaðarmenn 671 atkv. og seinasta val 1950: 2605 atkv.

Í 1946 var felagsupptilling av javnaðar- og sjálvstýrinum, og komu 2 sjálvstýrismenn, S. P. Zachariassen fyri Norðoyggjar og Louis Zachariassen fyri Suðurstreymoy, inn uppá javnaðarlistarnar.

Í 1928 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, fyri Suðuroy, og M. S. Viðstein, Tórshavn, fyri Suðurstreymoy. Í 1932 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, og N. P. Ström, Vágur, báðir fyri Suðuroy.

Í 1936 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, J. H. Danbjörg, Porkeri, Jacob Nielsen, Vágur, allir tryggir fyri Suðuroy, J. P. Davidsen, Sandur, fyri Sandoy, Trond Hansen, Tórshavn, fyri Suðurstreymoy, Hans J. Poulsen, Eiði, fyri Eysturoy, hann doyði 1937 og kom tá J. S. Heinesen, Lórvið fyri hann.

Í 1940 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, J. H. Danbjörg, Porkeri, Jacob Nielsen, Mikines, fyri Suðuroy, J. P. Davidsen, Sandur, fyri Sandoy, J. Fr. Øregaard, Gøtu, fyri Eysturoy, Jacob E. Jacobsen, Klakksvík, fyri Norðoyggjar, í eysketuni 14. apríl til

— meira enn teir longu hava lagt. Fólk verða noydd at rýma úr Føroyum, tí her er ikki lívandi.

Ílla sær út: men soleiðis mátti tað enda.

Tann, ið ikki vil hoyra, má föla, soleiðis sigur eitt gamalt orð. Ein arbeiðara- og fiskimannafjöld, sum við koldum blóði fer á val og setir kross fyri ríkmönnum og teirra örindasveinum má fyrr ella seinri föla sviðan.

Tað hevur seg at lata maktina frá sær og geva hana upp í hendurnar á sínum ringastu mótstøðumönnum. Tað hevur hin føroyska veljarafjöldin gjørt og tí má sviða sum svöllur.

Men latum okkum halda áfram og tala og skriva, seta uppskot fram og berjast fyri tey, sjálvt um okkara mótstøðumenn fella tey. Tað hava teir so ofta gjørt, men so seinri hava teir nýðst at boyggja seg og viðtaka summi av teim somu uppskotum sum teir áður hava felt.

Rættvisið sigrar til endan. Vit skulu bara halda áfram í tí treysti, at tað góða er sterkari enn hitt illa. Vit eiga at siggja fram móti tí bjarta stavnhaldi, sum skal bera sigur til ta kúgadu fjöldina og ljós til teirra, sum liva á lívsins skuggasíðu.

Upp bróður til dagsverk og dyst. Frælsi, javnaður og bróðurskapur skal setast í háseti á Føroya Løgtingi, bara vit ikki missa mótið.

Kampurin kann vera harður, men sigurin er vísur.

Við kvøðu javnaðarmanna

J. H. Danbjörg.

20. apríl (9 fundar) var Hans P. Klein inni fyri Jacob E. Jacobsen.

Í 1943 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, J. H. Danbjörg, Porkeri, fyri Suðuroy, J. P. Davidsen, Sandur, fyri Sandoy, J. P. Henriksen, Tórshavn, fyri Suðurstreymoy, J. Fr. Øregaard, Gøtu, fyri Eysturoy, Jacob E. Jacobsen, Klakksvík, fyri Norðoyggjar, í eysketuni 14. apríl til

gaard, Gøtu, fyri Eysturoy.

Í 1945 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, W. Smith, Vágur, fyri Suðuroy, J. P. Davidsen, Sandur, fyri Sandoy, Jákup í Jákupsstovu, Sörvágur, fyri Vágarnar, J. F. Øregaard, Gøtu, fyri Eysturoy, Jacob E. Jacobsen, Klakksvík, fyri Norðoyggjar.

Í 1946 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, W. Smith, Vágur, fyri Suðuroy, J. P. Davidsen, Sandur, fyri Sandoy, Louis Zachariassen, Tórshavn, fyri Suðurstreymoy, J. F. Øregaard, Gøtu, fyri Eysturoy, S. P. Zachariassen, Klakksvík, fyri Norðoyggjar.

Í 1950 vóru valdir: P. M. Dam, Tvöroyri, J. H. Danbjörg, Porkeri, fyri Suðuroy, J. P. Davidsen, Sandur, fyri Sandoy, J. P. Henriksen, Tórshavn, fyri Suðurstreymoy, J. Fr. Øregaard, Gøtu, fyri Eysturoy, Einar Waag, Klakksvík, fyri Norðoyggjar.

Samansetingin av tinginum hesi árin, ið javnaðarmenn hava verið á tingi, hevur verið:

1928: J. 2. Sj. 11. Sa. 10.

1932: J. 2. Sj. 8. Sa. 11.

1936: J. 6. Sj. 8. Sa. 3. V. 2.

1940: J. 6. Sj. 4. Sa. 3. F. 6.

1943: J. 5. Sj. 0. Sa. 8. F. 12.

1945: J. 6. Sj. 0. Sa. 6. F. 11.

1946: J. 4. Sj. 2. Sa. 6. F. 8.

1950: J. 6. Sj. 2. Sa. 7. F. 8. T. 2.

Við hesum søguliga yvirblikki av javnaðarmannastöðuni á tingi, er vón um, at tá vit skriva 1954 — ella fyrr, verður talið á javnaðarmönnum á Føroya Løgtingi tvífalda.

Einar Waag.

Fiskivinnufundur

í Paris

Fyrst í mai mánaði verður fiskivinnufundur hildin í Paris. Føroya vekna skulu luttaka reiðararnir Th. Thomsen, Tvöroyri og Johan Dahl, Vági.

YMISK TÍÐINDI

FÖROYA ARBBEIÐSCEVARAF.

hefur hildið aðalfund. Í nýggja nevndini eru nú Esmar Fuglø fr. (í staðin fyri Mogens Lützen), Georg Thomsen, Tvöroyri og Páll á Dul, Klakksvík.

Á aðalfundi í Havnar arbeiðsgevarafelag vórðu hesir valdir í nevnd: Z. Niclasen, J. P. av Reyni, Ebbe Müller, Hans Hansen og Kj. Mohr.

FISKAPRÍSIRNIR

Lögtingsnevndin, ið vald var at áseta fiskaprisirnar, hevur ásett fylgjandi prisir:

Toskur, 22 tm. og yvir: nr. 1, 1,35 pr. kg — nr. 2: 1,15 og nr. 3 0,50 kr.

16—22 tm.: nr. 1: 1,18 kr. — nr. 2: 0,98 kr. og nr. 3: 0,50 kr.

12—16 tm.: nr. 1: 1,05 kr. — nr. 2: 0,85 og nr. 3: 0,50 kr.

Hýsa, longa og brosm 70 oyru kg og upsi 60 oyru kg.

»Marie Boye« er farin til Danmarkar við farni av gomlum jarni. Tað er íslendingur, ið selur.

Rannsóknarskipið »Jens Væver« hevur verið á Havnini. Skal leita eftir síld undir Føroyum.

Lamhauge & Waagstein hava fingið kloakgerðararbeiði á nýggja kajökunum.

FÓLKATINGSMENNIRNIR

Jóhan Poulsen er farin og P. M. Dam fer til Danmarkar komandi týsdag. Teir skulu mæta í fólkatinginum.

»EIN VANDAFERÐ«

citur nýggj bók, ið Friðrikkur Bláhamar, lögtingsmaður hevur skrivað og Bókaprent givið út. Hetta er áhugaverd frágreiðing um ta ferðina, tá ið »Union Jack«, varð sòkt av týskum kavbáti í 1940 við Hebridurnar.

(framhald 11)

JÁKOB JÓNSSON

frá Hrauni:

ALDUR

Erla: Hann segði einaferð í kvöld, at hann mátti hitta Grim. Er Grimur inni?

Helga: Nei.

Erla: Hvar er hann tá?

Ásmundur: Tað skuldi eg sagt tær, hevði eg vítað tað.

Erla (stúrsar): Eru tit viss í tí, at hann er ikki komin heim, Grimur?

Hilda: Hvørjar áneyðir hava vit at dylja tað?

Erla: Hann náði meg! Jaja, góða nátt. Eg má royna at fá fatur á Vali.

Ásmundur: Sig mær eitt, litla mín, hvat er á vási? Heldur tú at sýslumaðurin er ikki einmannaförur at finna heim í song?

Helga (mótir Erlu): Ert tú heilt rættisíktá, Erla? Heldur tú nakað menniskja trýr, at tú ert komin allan vegin higar út bara til stuttleika og tað mitt á nátt? Hvat er áfati?

Erla: Einkí, Slepp mær út!

Hilda: Lovað gentuni út, Helga mín. Ræður hon sær ikki sjálv, hvar hon gongur til stuttleika? Men mær tykir tað óráð, at lata hana fara heim einsamala, loysir hann nú luftina.

Ásmundur: Eg haldi við Helgu, at tað tykist at vera onkur blindur boði undir vatnskeppum her.

Erla: Sleppið mær út í stundini! Eg má skunda mær. Valur má leita menn saman. Tað kann liggja lívið á.

Helga: Liggja lívið á? Hvør er í vanda staddur?

Ásmundur: Kann tú ikki siga okkum sum er? Hvør er í vanda? Hvat hevur borist á?

Hilda: Hvar onkur meitt seg, kundi Ásmundur mín kanska hjálpt honum at húsum.

Helga: Tú spurdi eftir Grími. Hvar helt tú hann skuldi verið tá hann ikki var komin heim? Tað ljóðaði sum

tú vísti nakað um hann.

Erla: Eg veit einki um hann.

Ásmundur: Annaðhvørt lýgur tú hatta ella okkurt annað. Sjónskari er tvítungan enn so.

Helga: Erla, er tað beiggj, sum er sýslumaður? Talað, menniskja! Í guds heilaga navni, sig okkum sum tað er!

Helga: Skal eg trúgva tað um teg, menniskja, at tú veit av manni, sum er í livsvanda og ætlar ikki at siga hvørjum sum er frá tí? (Fastmælt): Er tað nakað við Grími, so er best fyri teg at siga sum er siga sannleikan uttan at fjala nakað petti.

Helga: Er tað Grímur?

Erla: Ja, (Grótin og ill): ja, tað er hann. Hann í hvussu so er.

Helga: Hvar er hann?

Erla: Úti á sjónum, — ja, tað veit eg ikki betur Slepp mær út. Eg má finna Val. — — Eg kann ikki siga tykkum tað.

Ásmundur: So tú vilt einki siga okkum. Eg vildi ynskt at tú var mannfólk, so skuldi eg givið tær tað, sum tú eigir á. — tað skuldi verið kjólaháld! Sovorðir helvitis apukattar, átjan sinnum — upp í røkur!

Hilda: Hvat vildi Grímur úti á sjógv í nátt?

Helga: Hvi má tú so avgjørt siga Vali frá tí, men ikki okkum?

Ásmundur: Nú ger tú so væl, at siga okkum hvussu vorðið er, og tað uttan at skava nakað útyvir. — Hoyrir tú tað? Soso skjótt!

Erla: Hann ætlaði at rógva út um Hólman.

Ásmundur: Nú, og hvat meir?

Erla: Hann ætlaði at fara við onkrum lítlum báti.

Ásmundur: Litlum báti? Tað er hann, ið hevur tikið litla bát og er farin yvir á fjørð í hesum veðurlagnum? Tað er ongur líkari enn at hann ikki hevur verið vit fult vit.

Helga: Hvat ger hann uttan fyri Hólman?

Erla (aftrast): Hann? Tað veit eg ikki Eg veit bara at hann ætlaði at fara hagar.

Helga: Men veit Valur av tí?

Hilda: Ert tú nú viss í tí Erla, at tú nú hevur sagt allan sannleikan?